

STEPHANVS

DEI GR̄A REX PO-

LONIE MAGNVS DVX LITHA-

niæ, Russiæ, Prussicæ, Masuriæ, Samogitiæ, Livoniæ zc.

Princeps Transyluanicæ zc. Ordinatō^{is} Regiæ^{is} per Cives
Cracouien^{ses} seruanda

Significamus presentibus litteris nostris quorum interest
vniuersis et singulis. Quia nos bonum ordinem Ci-
uitatis nræ Cracō. promouere volentes, h̄sertim quod
animaduertemus rationem Iudiciorum & officiorum Ci-
uitatis eiusdem talem esse ut abusus quidē irrepisse vide-
rentur. Consiliorum nrō^{rum} consilio communicato, vocatoq; ad se
magistratū ciuili ordinationem h̄ntem in eadem Ciuitate nostra
Cracō. perpetuo obseruari, statuen, et promulgari esse diximus,
quemadmodum per Cives statumus, et promulgamus. Primum cum
videamus, plerosq; homines ex leuissimis causis mandatorum (rās
a nobis impetrare, eaq; interdum poenalia) officijs ciuilibus ob-
trudere et sic perficere velle, ut potius instantiæ ipsō^{rum} (aliqui
importunæ) quam iuri æquitatiq; satisfiat. Ideo Mandata ē
Cancellaria nrā, posthac nulla edi mandabimus, quemadmodum
p̄ntibus mandamus, quibus legitimus Iudicij & instantiarum ordo et
vstitatus Iudicij processus in quibuscumq; causis & actionibus ad
Ciuitatē iurisdictionem pertinentibus subeundatur vel impediatur.
Quod si tamen pro causæ vel actionis qualitate Magistratus
vel partium im̄formationem, res desiderare videbitur, tota cau-
sa, quemadmodum ab eo qui mandatum aliquod petierit, narra-
ta fuerit eodem comprehendetur. Ad quam narrationem si quid
respondendum, vel aliter informandum nos successoresue nrōs Magistra:

tus censuerit per eum qui cum eo Mandato se appellauerit, clausis
litteris inter semestre tempus a die exhibitionis Mandati id faciāt.
Quod si p̄termiserint, et is qui Mandatum attulerat, protestatus
eo nomine legitime fuerit eiusq; rei instrumentum indubitatim pro-
tulerit aut uero fecerint quicq; sed tamen non satis causa fuisse
quominus prius Mandatum executi sint, nos Succoresue nri censue-
rint, tum demum ad poenalia Mandata procedetur. Cum autē
vigore Prilegij Serenissimi olim Wladislai Regis antecessoris nri
ad causas quae Cimbis Crac̄ sine inter se, sine cum alijs extra-
neis personis intercedant, Commissarios deputandi facultatem nobis
relinquissēmus, volumus et decernimus ut Commissiones ad eas omnes cau-
sas quaecumq; vigore declarationis nrae ad Commissariorū morem Iudm̄ de-
ducentur in personas iuratas, et in offō constitutas dentur. Ita ut con-
personam non iurata nec in aliquo offō constituta excipere, eiusq;
Iudm̄ parti con quam Commissio impetrata fuerit declinare integrū sit.
Quūm etiam animaduertēmus de aperiendis et occludendis portis ple-
rumq; rixas, et contentionē exulari atq; eo noīe difficultates et adia-
Magratiū Ciuili comparari. Statuimus et decernimus, ut portae eiusmo-
di statim post pulsū campanae iuxta antiquam consuetudinē occludā-
tur, nec cuiq; ante ortum solis aperiātur. Ita tamen ut personarū insignio-
rum et in Senatoria dignitate constitutarum ratio habeatur. Deinde
cum compertum habēmus Bonorū Iure Caduco ad nos deuolutorum,
eam esse rationem, ut nonnulla sup̄sintantur, nonnulla etiā quamuis ad
ius caducum non pertineant deferantur. Uolē ea in re prospicere
ne uel hoīes frustra molestentur, uel nobis et Fisco nostro
aliquid decedat statuimus et ordinamus, ut in Consulatu sit unus
nobis et Fisco nro Iuramento obstrictus, qui pro fide et conscientia
sua uideat, ne uel ea quae nobis et Fisco nro debentur sup̄sintantur
uel hoīes pretextu iuris Caduci libris inuoluantur. Edocti etiā
sumus ex causis et actionibus, quae hactenus ad Iudm̄ nrum deuol-
uebantur esse nonnullos Consules Crac̄ qui ad Iudm̄ ciuile, in cau-
sas priuatis et ratione priuatarum iniuriarū citlatis contra compe-

tentiam Iudicis dicunt et forum declinant, asserentes se non nisi
 coram nobis respondere debere. Deinde vero postq̄ Cris Citatio:
 nis nr̄e, ad Iudm̄ nr̄m vocati fuerint. Iterum ad forum compe:
 tens Iudm̄ v̄el civile prouocant. Itaq̄ ne id in posterum aliquam
 Iudicij perturbationem pariat, vel temeritatem promoueat, vo:
 lumus et decernimus, ut quocumq̄ siue omnes Consules, siue a:
 liquis ex illis conuenitur, ratione officij sui Consularis pro excessu in
 eodem off̄o commisso, non alibi nisi coram nobis vel commissarijs nr̄is
 in arce nr̄a Craco suxta declarationem nr̄am, respondere teneas:
 tur, quoties vero Consules vel aliquis illorum occasione debiti
 succōnis contractis vel alicuius priuata iniurie in Ius vocabi:
 tur, teneatur, coram Iudō Ciuili respondere et se se cuius Iure me:
 diante iustificare. In Rotulis vero cum errores et negligentia:
 as saepius experti essemus statuimus, ordinamus, et decernimus, ut
 deinceps rotule omnes quocumq̄ a Iudicio Ciuili Craco ad ius sub:
 premum transmitentur, non nisi in p̄ntia partium earumue procu:
 ratorum occludantur, atq̄ processus omnis, qui in Rotulum impo:
 nendus est, in ead̄ p̄ntia legatur, vel illis ad legē communi:
 cetur, munimenta item omnia per partes producta, suo ordine
 in illar̄ p̄ntia reponantur, et in Rotulum includantur. Si vero
 aliqua partium, vel procurator ipsius existens, ad occlusionē Ro:
 tuli per bedellum Iudicij personalit̄ vocatus non venerit extunc
 illius absentia non obstante off̄m rotulum alteri parti ostendat,
 et sic demum occludat, et cui pertinet extradat. Postremo
 cum plurimum interfit ut Procuratores apud Iudicia iurati sint,
 volumus et decernimus, ut quolibet anno nr̄e antiquam consuetu:
 dinem Iuramentum a Procuratoribus, que in Iudō Ciuili causas
 agunt exigatur, illudq̄ fiat non iuxta nouam formulam, per Magi:
 stratum Ciuilem non ita pridem conscrip̄t ex Decreto nr̄o subla:

tam, sed ex præscripto antiquæ formulæ in ordinatione Serenissi:
mi olim Sigismundi Regis contentam nra Decreta tam Antecessorū
nrorum quam etiam nostra de Iuramentis eiusmodi prolata. Quam
quidem ordinationem nram in omnibus punctis et clausulis vim &
robore habere perpetuoq; observari debere decernimus. Harum
quibus Sigillum nrum est appensum testimonio trad. Datum Cra:
conice feria quarta ipso die Exaltationis Sanctæ Crucis.
Anno Domini Millesimo, Quingentesimo Octuagesimo Tertio. Re:
gni vero nostri Anno Octavo.

Stephanus Rex. B

Paulus Szerbicz, Decr.
Sacæ Regiæ M^{ti} No^æ